

Obsah

Summary	11
Předmluva	13
Úvod	17
Duševní poruchy	20
Mezinárodní klasifikace nemocí (současná 10. revize) MKN-10	20
Organické duševní poruchy včetně symptomatických	25
Definice a základní popis	25
Prevalence	28
Příčiny a rozvoj onemocnění	28
Projevy a prožívání	30
Postižení kognitivních funkcí	30
Psychické potíže či příznaky a poruchy chování	30
Aktivity denního života	31
Léčba, rehabilitace a přístup sociálního pracovníka	31
<i>Léčba na biologické úrovni</i>	32
<i>Léčba a rehabilitace na psychosociální úrovni</i>	33
<i>Ošetřovatelství, pečovatelská a sociální péče</i>	33
<i>Obecný přístup</i>	34
<i>Zásady kontaktu a vztahu</i>	35
Šetření a intervence	37
Závěr	38
Cvičení	38

Schizofrenie, poruchy schizotypální a poruchy s bludy	39
Definice a základní popis	39
Prevalence	41
Příčiny a rozvoj onemocnění	43
Průběh onemocnění	48
Projevy a prožívání	49
<i>Pozornost a myšlení</i>	49
<i>Vnímání</i>	51
<i>Afektivita</i>	51
<i>Somatické stavy</i>	52
<i>Vztahy</i>	52
<i>Chování, jednání, volní kapacita</i>	52
<i>Klinické formy</i>	53
Šetření	54
Léčba, rehabilitace a přístup sociálního pracovníka	54
<i>Obecný přístup</i>	57
<i>Zásady kontaktu a vztahu</i>	57
Závěr	62
Cvičení	62
Afektivní poruchy (poruchy nálady)	63
Definice a základní popis	63
Příčiny a rozvoj onemocnění	63
Manické poruchy	67
<i>Definice a základní popis</i>	67
<i>Prevalence</i>	67
<i>Příčiny a rozvoj onemocnění</i>	68
<i>Projevy a prožívání, základní přehled manických symptomů (tzv. manický syndrom)</i>	68
<i>Sociální dopady onemocnění</i>	70
<i>Šetření</i>	71
<i>Léčba, rehabilitace a přístup sociálního pracovníka</i>	73
<i>Základy přístupu k lidem s manickými poruchami</i>	73
<i>Jak se obvykle cítí a co prožívá sociální pracovník, který se snaží pomoci lidem v manické fázi?</i>	75
Depresivní poruchy	76
<i>Definice a základní popis</i>	76
<i>Prevalence</i>	77
<i>Příčiny a průběh onemocnění</i>	77
<i>Projevy a prožívání</i>	78
<i>Základní přehled depresivních symptomů (tzv. depresivní syndrom)</i>	80
<i>Sociální dopady onemocnění</i>	80
<i>Šetření a intervence</i>	81
<i>Léčba, rehabilitace a přístup sociálního pracovníka</i>	84
<i>Základy přístupu k lidem s depresivními poruchami</i>	85

<i>Jak se obvykle cítí sociální pracovník, který se snaží pomoci lidem s depresí?</i>	88
Závěr	89
Cvičení	89
Neurotické poruchy, poruchy vyvolané stresem a somatoformní poruchy	90
<i>Úzkost</i>	91
Fobické úzkostné poruchy	92
<i>Definice a základní popis</i>	92
<i>Prevalence</i>	93
<i>Příčiny, rozvoj a projevy onemocnění</i>	94
<i>Sociální dopady</i>	95
<i>Šetření</i>	95
<i>Léčba, rehabilitace a přístup sociálního pracovníka</i>	96
Jiné úzkostné poruchy	96
<i>Definice a základní popis</i>	97
<i>Prevalence</i>	97
<i>Příčiny, rozvoj a projevy onemocnění</i>	98
<i>Sociální dopady</i>	98
<i>Šetření</i>	99
<i>Navázání kontaktu, léčba a přístup sociálního pracovníka</i>	99
<i>Jak se obvykle cítí a co prožívá sociální pracovník, který se snaží pomoci lidem s panickou poruchou</i>	100
Generalizovaná úzkostná porucha	101
<i>Definice a základní popis</i>	101
<i>Navázání kontaktu, léčba a přístup sociálního pracovníka</i>	101
<i>Jak se obvykle cítí a co prožívá sociální pracovník, který se snaží pomoci lidem s úzkostnou poruchou</i>	102
Obsedantně-kompulzivní porucha	102
<i>Definice a základní popis</i>	102
<i>Prevalence</i>	103
<i>Příčiny, rozvoj a projevy onemocnění</i>	103
<i>Sociální dopady</i>	105
<i>Šetření</i>	105
<i>Navázání kontaktu, léčba a přístup sociálního pracovníka</i>	105
<i>Jak se obvykle cítí sociální pracovník, který se snaží pomoci lidem s obsedantně-kompulzivní poruchou</i>	106
Reakce na těžký stres a poruchy přizpůsobení	107
<i>Definice a základní popis</i>	107
<i>Prevalence</i>	109
<i>Příčiny a rozvoj onemocnění</i>	109
<i>Projevy a prožívání onemocnění</i>	109
<i>Navázání kontaktu, léčba a přístup sociálního pracovníka</i>	110
Disociativní (konverzní) poruchy	111
<i>Definice a základní popis</i>	111

<i>Prevalence</i>	111
<i>Příčiny a rozvoj onemocnění</i>	112
<i>Projevy a prožívání onemocnění</i>	113
<i>Navázání kontaktu, léčba a přístup sociálního pracovníka</i>	114
Somatoformní poruchy	114
<i>Definice a základní popis</i>	114
<i>Prevalence</i>	115
<i>Příčiny a rozvoj onemocnění</i>	116
<i>Projevy a prožívání onemocnění</i>	117
<i>Navázání kontaktu, léčba a přístup sociálního pracovníka</i>	117
Závěr	118
Cvičení	118
Poruchy osobnosti a chování u dospělých	119
<i>Vývojové hledisko poruch osobnosti</i>	121
Paranoidní porucha osobnosti	122
<i>Definice a základní popis</i>	123
<i>Prevalence</i>	123
<i>Příčiny, rozvoj a projevy onemocnění</i>	125
<i>Sociální dopady</i>	126
<i>Šetření</i>	126
<i>Léčba, rehabilitace a přístup sociálního pracovníka</i>	127
<i>Jak se obvykle cítí a co prožívá sociální pracovník, který se snaží pomoci lidem s paranoidní poruchou osobnosti</i>	129
Schizoidní porucha osobnosti, schizotypální porucha osobnosti	130
<i>Schizotypální porucha osobnosti</i>	130
<i>Schizoidní porucha osobnosti</i>	131
Disociální porucha osobnosti	136
<i>Definice a základní popis</i>	136
<i>Prevalence</i>	136
<i>Příčiny, rozvoj a projevy onemocnění</i>	138
<i>Sociální dopady onemocnění</i>	139
<i>Šetření</i>	139
<i>Léčba, rehabilitace a přístup sociálního pracovníka</i>	140
<i>Jak se obvykle cítí a co prožívá sociální pracovník, který se snaží pomoci lidem s disociální poruchou osobnosti</i>	141
Emočně nestabilní porucha osobnosti	142
<i>Definice a základní popis</i>	142
<i>Prevalence</i>	143
<i>Příčiny a rozvoj onemocnění</i>	145
<i>Sociální dopady</i>	146
<i>Šetření</i>	147
<i>Léčba a rehabilitace a přístup sociálního pracovníka</i>	148
<i>Jak se obvykle cítí a co prožívá sociální pracovník, který se snaží pomoci lidem s hraniční poruchou osobnosti</i>	153

Histrionská porucha osobnosti	154
<i>Definice a základní popis</i>	154
<i>Prevalence</i>	154
<i>Příčiny, rozvoj a projevy onemocnění</i>	156
<i>Sociální dopady</i>	157
<i>Šetření</i>	157
<i>Léčba, rehabilitace a přístup sociálního pracovníka</i>	158
<i>Jak se obvykle cítí a co prožívá sociální pracovník,</i> <i>kteří se snaží pomoci lidem s histrionskou poruchou osobnosti</i>	158
Anankastická porucha osobnosti	159
<i>Definice a základní popis</i>	159
<i>Prevalence</i>	160
<i>Příčiny, rozvoj a projevy onemocnění</i>	161
<i>Sociální dopady</i>	162
<i>Šetření</i>	163
<i>Léčba, rehabilitace a přístup sociálního pracovníka</i>	163
<i>Jak se obvykle cítí sociální pracovník,</i> <i>kteří se snaží pomoci lidem s anankastickou poruchou osobnosti</i>	164
Anxiózní (vyhýbavá) porucha osobnosti	164
<i>Definice a základní popis</i>	164
<i>Prevalence</i>	165
<i>Příčiny, rozvoj a projevy onemocnění</i>	166
<i>Sociální dopady</i>	166
<i>Šetření</i>	166
<i>Léčba, rehabilitace a přístup sociálního pracovníka</i>	166
<i>Jak se obvykle cítí a co prožívá sociální pracovník,</i> <i>kteří se snaží pomoci lidem s úzkostnou poruchou osobnosti</i>	167
Závislá porucha osobnosti	167
<i>Definice a základní popis</i>	167
<i>Prevalence</i>	167
<i>Šetření</i>	168
Nespecifická porucha osobnosti	168
Závěr	170
Cvičení	170
Šetření u lidí s duševním onemocněním	171
Šetření a jeho jednotlivé fáze	171
Specifika šetření prováděného sociálním pracovníkem u lidí s duševním onemocněním	172
<i>Charakteristiky šetření</i>	173
<i>Znalosti, dovednosti a postoje nezbytné k šetření</i>	174
<i>Zdroje, metody a nástroje šetření</i>	178
<i>Úskalí šetření</i>	182
Závěr	183

System péče o lidi s duševním onemocněním	184
Komunitní a ústavní péče	184
<i>Cílová skupina</i>	189
<i>Vyhodnocení komunitní péče</i>	190
<i>Formy komunitních služeb</i>	191
<i>Přehled komunitních služeb v ČR</i>	200
Činnost a potřebné kompetence sociálních pracovníků ve službách pro duševně nemocné	201
Závěr	203
Cvičení	203
Zjišťování rizik a prevence vzniku rizikových situací	204
<i>Co je riziko</i>	204
Vyhodnocování rizik	205
Formulace	208
Zaangažování	208
Řízení v oblasti rizik	209
Jednání s nespolupracujícími klienty	210
<i>Deeskalace</i>	210
<i>Předem vyslovené přání</i>	210
<i>Rychlá trankvilizace</i>	211
<i>Fyzické omezení</i>	211
<i>Bezpečnostní zásady pro pracovníky</i>	211
Zabezpečení rizik soustavou opatření v organizaci	212
Závěr	213
Cvičení	213
Zotavení – úzdrava	214
Pojem zotavení – úzdravy (recovery)	214
Zotavení a psychoterapie jako možnost integrace zkušenosti	216
Závěr	222
Cvičení	222
Závěr	223
Literatura	224
Slovník pojmů	235
Rejstřík	243